Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Советэмнай 1921 оной октябриин 21-һээ гарана | № 189 (16112) | 1982 оной августын 17, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

ЯРУУНЫН РАЙОНОЙ „ПОБЕДА“ КОЛХОЗДО ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ КОМСОМОЛ - ЗАЛУУШУУЛАЙ ЗВЕНО ЭМХИДХЭГДЭНХЭЙ. ЭНДЭ НЮТАГАЙ ҺУРГУУЛИИН ҺУРАГШАД ОЛООРОО ХҮДЭЛНЭ.

УЛААН-УДЫН РАЙОНОЙ ИВАЛГЫН ТУРШАЛГА-ҮЙЛЭДБЭРИИН АЖАХЫДА ШЭНЭ АРГААР СЕНАЖ ДАРАНА, ҮБҺЭЕЭ РУЛОН БОЛГОН ХУРЯАНА.

ЭРХИМ ЗВЕНОДО

Минитын адууһа малда тэжээл бэлэдхэхэ хугацаанай «Еланский» совхозын түлэг дундаа. Үбһэшэдэй ноонуудай дунда дэлгэрэн социалис мүрысөөндэ ордохи отделениин парторгоо эхин организацийн секретарь Содном Доржиевой толгойлдог. Ленхоевой толгойлдог звено түрүүлжэ ябана. Энэ коллектив габшагай гаараар ажаллажа, удэр бүр гараар 2,5—3 гектарай ногоо унагаана.

Содном Доржиевич пенсиемэ гаранхай юм. Гэбэшье олгуй һуужа шададаггүй, ажаха зэргээрээ түрэл совхозтоо туһалхые оролдодог. Сабгарай үедэ луговодуудай ногоо толгойлжо, луговодуудай Л. Ц. Юмов, Г. Г. Санжиев гэгшэдтэй хамта Баруун-Хэрээтэдэ даалгагдаһан 90 гектар газараа хэдэн удаа уһалдаг, үтэгжүүлдэг байна Энээнэй ашаар ногооной һайн ургаса ургуулагданхай.

Мүнөө звеногой гэшүүд булта ургуулһан ногоогоо сабшажа байнхай. Эндэ залуушуулшье бии. Жэшээнь, отделениин комсомолой организацийн секретарь Бадмажап Багабгаев, Баир Цыдыпов, Даша Чебаков болон бусад болоно. Тус звеногой гэшүүд үбһэшэдэй звенонуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хоёр дахин илажа гараа.

Тус звеногой үбһэшэд сабшалангай гектар бүриһөө 22—25 центнер үбһэ хуряана. Тиихэдээ тэдэнэр бухы үбһэеэ шаргануд дээрэ һуриленэ. Һүүлэй мэдээгээр С. Д. Ленхоевой звено мянга гаран центнер үбһэ һуриловод байна. Эдэмнай бухы хүдэлмэриеэ техникын хүсөөр бэшэ, гараар хэнэ. Звеногой гэшүүд байгаа арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, урид хараалагдаһан түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ шиидээ.

С. ТЮЛЮКИН.

Бэшүүрэй район.

ТҮРҮҮ АРГААР

Улаан-Удын районой Ивалгын туршалга - үйлэдбэрийн захын ахамад агроном Н. Н. ДОЛЕВОЙ хөөрөөнһөө.

Ямаршье ургамал ногоое сабшаад, үлүүсэ ехээр хаалангүй, хура бороодо сайгатар угаалгангүй хурлажа, гараар хадагалжа шадаал болохо байна. Тиимэ тэжээл ашаһан малһаа ашаг шэмэ хараа байса ехэ абтаха юм даа.

Тиимэһээ үбһэ тэжээлые ашаше элбэгээр бэлэдхэхэ, мүн тэрэниие шэмэ үбһэн, сенаж юрын гаар хурааһанда орходоо байса шэмэтэй, проотин, каротин ехэтэй байна. Тюк болон рулон болгоһон үбһые зөөхэ, хадаһада таатай, гээлтэ хоолодо ехэ орохогүй байнэ.

Ыгулэй жэлнүүдтэ манай ашыда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ шэнэ, түрүү технологи, таарамжатай һайн аргануудые хэрэглэхэ болгоо зарим тэды хүдэлмэрилэг хэгдэнэ. Илангаяа ногоо сабшаха, хэршэхэ КСК-100 хүсэтэй комбайн, ашаһан ногоо барабандаа ошулан үлүү нойтыень ахажа, нэгэ мүнөн баал охо КПС-5Г түхэлэй комбайн, үбһэ монсогойлжо тоо рулон болгохо машина, ооной гурил татаха АВМ хэлэй түхеэрэлгэ гэхэ мэ техникэ һүүлэй үедэ эн ай бии болоод, тэжээл эдхэхэ шэнэ технологи эөөр нэбтэрүүлэгдэнэ.

Эдэ бүгэдын ашаар чёдо бухыдөө бэлэдхэгдэһэн мянган центнер үбһэнэй хадһаань ехэнхи тюгүүд рулонууд болгогдожо залагдаһан байна. Горин үбһэн нойтоор хурлагдажаа, вентиляторнуудаар хатаагдаа. Сабгалагай ногоогоор 7600 онно сенаж дарагдаһан юм.

Шэнэ техникэ хэрэглэжэ, түрүү технологёор бэлэдхэгдэн үбһэн, сенаж юрын гаар хурааһанда орходоо даа байса шэмэтэй, проотин, каротин ехэтэй байна. Тюк болон рулон болгоһон үбһые зөөхэ, хадаһада таатай, гээлтэ хоолодо ехэ орохогүй байнэ.

Ыгулэй жэлнүүдтэ манай ашыда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ шэнэ, түрүү технологи, таарамжатай һайн аргануудые хэрэглэхэ болгоо зарим тэды хүдэлмэрилэг хэгдэнэ. Илангаяа ногоо сабшаха, хэршэхэ КСК-100 хүсэтэй комбайн, ашаһан ногоо барабандаа ошулан үлүү нойтыень ахажа, нэгэ мүнөн баал охо КПС-5Г түхэлэй комбайн, үбһэ монсогойлжо тоо рулон болгохо машина, ооной гурил татаха АВМ хэлэй түхеэрэлгэ гэхэ мэ техникэ һүүлэй үедэ эн ай бии болоод, тэжээл эдхэхэ шэнэ технологи эөөр нэбтэрүүлэгдэнэ.

Эдэ бүгэдын ашаар чёдо бухыдөө бэлэдхэгдэнэ

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ЗАЛУУШУУЛАЙ АНХАРХА ХЭРЭГ

Арадай аша туһын түлөө анхаралаа хандуулга хадаа комсомолой нэрэ хүндын хэрэг мүн гэһэн хурса удхатай үгэнүүд ВЛКСМ-эй организацинуудай ябуулдаг бүхы хүдэлмэриин гол хараа, үндэһэн зорилго тодорхойлно. Энээн тухай ВЛКСМ-эй XIX съезд дээрэ онсолон тэмдэглэгдэһэниинь мэдээжэ.

КПСС-эй XXVI съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлэн, манай районой комсомолой эхин организацинууд залуу үетэнине арадай, партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байхаар, политическэ талаараа хатуужанги, эдэбхи түгэлдэр ябахаар, ажалша бэрхээр хүмүүжүүлхын тула горитой оролдолго гаргана. Саашанхи хэрэгэймнай амжалта, хэнэйшье мэдэһээр, хүнүүдэй, илангаяа залуушуулай хүмүүжэл болбосоролһоо дулдыдаха байна бшуу.

Ямаршье участок дээрэ хүдэлжэ ябаһан комсомолшууд болон залуушуул «Арбан нэгэдэхи табан жилдэ — залуушуулай габшагай ажалые, эрдэм мэдэсые, эдэбхиие, зохёохы бэлигые зорюулха» гэһэн уряатай хүдэлөөндэ эрмэлзэл түгэсөөр оролсонхой. Манай районой үйлэдбэриин эгээл шухала һалбари хадаа мал ажал болоно. Ушар тиимэһээ бидэ гол анхаралаа энэ һалбари хүргөөлгэдэ хандуулнабди. КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй ороной Эдеэ хоолой программа баталан абаад байхада, мал үсхэбэрилгын, ашаг шэмыень дээшэлүүлгын асуудал бүри гүнзэгы удха шанартай болоно.

Һүүлэй жилүүдтэ комсомолшууд болон залуушуулые мал ажалда саг үргэлжэ хүдэлхөөр эльгээхэ, эдэнэрһээ нэгэдэһэн коллективүүдые байгуулха, дүршэл шадабариень дээшэлүүлхэ талаар район соо хүдэлмэри яһала ябуулагдана. Малшан болоһон олон залуушуул дааһан ажалдаа мэргэжэхэ, дүй дүршэлтэй боложо байна. Һүбэлгэн бэрхэшүүлынь ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсанхай. «Дружба» колхозой һаалишан Баир Зайлов, «Коммунизм» колхозой хонишон Даши-Дылык Цыренов, Инсэнгын совхозой үхэршэн Баир Хуриганов, «Комсомольский» совхозой малшан Светлана Жаргалова үндэр бүтээсэтэ ажалай ульгэр жэшээ харуулжа шадагаараа сууда гаранхай.

Үйлэдбэриин участогуудаа дээрэ хүдэлжэ байдаг бүхы комсомолшууд, залуушуул социалис мүрысөөндэ хабаадалсана. Энэ ушарта комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда эмхидхэгдэдэг мүрысөөн онсо һуури эзэлнэ. Тиимэ коллективүүдэй гэшүүд хадаа ганса өөрынгөө урдахиие хараад ябадаг бэшэ, мүн ниитын эдэбхитэй ажабайдалай түлөө, шанга журамай, эрхим гуримай түлөө сэдьхэл бодолоо зорюулдаг байна ха юм.

Район доторнай мал ажал дээрэ комсомол-залуушуулай 13 коллектив байгуулганхай. Тэдэнэр һайнаар хүдэлнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, «Дружба» колхозой Мужыхын һу һаалиин комсомол-залуушуулай фермэ дээрэ ВЛКСМ-эй 6 гэшүүд, залуу хоёр коммунист ажалладаг. Эндэл алдар солоёо дуудуулжа эхилһэн һаалишан хүбүүн Баир Зайлов, үнеэ һаалгын ёһотойл мастер боложо ябаһан һаалишад Василиса Асалханова, Жаргал Цыренов хүдэлмэрилнэ.

Зүгөөр залуушуулай коллективүүд район соомнай тон үсөөн гэжэ тэмдэглэмээр. Мүнөө үедэ ажахынуудай малшад аяар 473 бүлэг болон хүдэлнэ. Хэнэйшье мэдэһээр, эдэнэрнай бүгэдэ адли хүсэтэй гэжэ хэлэмээр бэшэ. Ехэшье, багашье коллектив бии юм ааб даа. Гэбэшье үшөөл олон фермэ, бригада, гүүртэнүүдые залуу малшадаар бэхижүүлжэ боломоор. Энэ хадаа районой комсомолой организацинн шиидхэхэ тон шухала асуудал гэжэ бидэ мэдэрнэбди. Нимэ дутагдалые усадхахын тула дунда һургуули дүүргэһэн хүбүүд, басагадые түрэл нютагтань олоор үлөөхэ, малшан мэргэжэлтэй болгохо, һуурижуулан түбхинүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатайбди.

Ээн талаар һүүлэй үедэ зарим тэды юумэн хэгдэжэ байнхай. «Победа» колхозой правленинн партийна болон комсомолой организацинүүдай эрхилэмжэ байнан ажал ябуулга һайшаал магтаалда хүртэжэ, бусадта һургаал, жэшээ болоно. Энээн тушаа республиканска газетэнүүдтэ бэшэгдэһэн байха.

Арбадахи класс дүүргээд, түрэл ажахыншаа коллективтэ орожо, малшан болоһон олон хүбүүд, басагад ажал дээрээ боргожоно, дүршэл шадабаряар баян, нютагайнгаа зондо магтуулжа ябана. Даши-Дылык Цыренов 1978 ондо Үльдэргын дунда һургуули дүүргэмсээрээ колхозоо хүдэлжэ эхилээ. Совет Армиин зэргэдэ уялгата албанда ябаһанай удаа нютагаа бусаа. Мүнөө тэрэ түрүү хонишон, «зуутан» гэһэн алдар солотой.

Манай районой колхоз, совхозууд адууһа малаа бүри олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ехэ арга боломжотой. Сабшалан, тарялан, бэлшээри нилээд үргэн дэлюун ааб даа. Элдүүрилэгдэжэ, ашаглажа боломоор газар одоо нэлэнхы гэжэ хэлэмээр. Тиимэ һэн тула районой эгээл зүүн захын нютагта адуу үсхэбэрилхэ гол шэглэлтэй «Витимский» совхоз байгуулагданхай, үндэһэ һуурияа бэхижүүлжэ байна. Мүнөө энэ ажахы 1100 шахуу толгой адуутай. Һая үшөө нэгэ ажахы эмхидхэгдэбэ. «Комсомольский» совхозой нэгэ отделениин һуури дээрэ «Целинный» гэжэ нэрэтэй болоһон түс ажахы хальмаг үүлтэрэй үхэр мал түлжүүлхэ, шахан таргалуулха мэргэжэлдэ орохонь. Иимэ һайн үүлтэрэй мал олоор түлжүүлжэ, саашадаа районайнгоо болон республикынгаа ажахынуудта худалдадаг болохо совхозой хүргэлтын ерээдүйн арга боломжо ехэ.

Эдээхэн хэдэн баримтануудай ёһоор бодоходо, малшадаар ходо дуталдажа байдаг ажахынуудтай райондо хэрбээ залуу үетэндэ анхаралаа тусгаар хандуулаагүй хада саашадаа тухашармаар байдалай үшарха байһанинь элирнэ. Гэбэшье залуушуулай, илангаяа һургашадай дунда хүмүүжүүлгын саг үргэлжын ехэ үдэлэмэри ябуулжа байха эрилтэ табигдана бшуу. Мал ажалдахи хүндэ хүшэр хүдэлмэри онһожоруулха, малшадта ажаллахадань, ажаһуухадань аятай зохид эрхэ нүхэсэл байгуулха, залуушуулые нютагтаа түбхинүүлэн тогтонижуулха шухала байные мэдэрнэбди. Эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэ хадаа үндэһэн шухала зүйл болонхой.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые, илангаяа мал ажалай продуктнуудые элбэгжүүлгэ олон янзын шухала асуудалнуудые шиидхэлгээр түйлгадаха зэргэтэй. Эгээл түрүүлэн адууһа малда бардам хүрэмөөр тэжээлэй бааза байгуулха уялгатайбди. Мүнөө малай тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин халуун хаһа ябажа байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэридэхи энэ шухала кампаниде районой комсомолшуудай, залуушуулай хүсэн нилээд элсүүлэгдэбэ. Тиигэхэ ёһотойшье. СССР-эй Эдеэ хоолой программа бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй нэгэ хубинь гү, али шатань байнан тулаань залуу үетэн эдэбхитэйгээр хабаадаха, эрхим ажалай жэшээ харуулха уялгатай.

А. АРЬЯНОВ.
ВЛКСМ-эй Яруунын райкомой нэгдэхи секретарь.

ОРОН СООГОО ЭРХИМЛЭБЭ

Буряадай модо болбосоруулдаг, мебель хэдэг комбинадай коллективэй нэрэ дээрэ баяр баясхаланта мэдээсэл һаяхан абтаба.

«Буряадай АССР-эй модо болбосоруулдаг, мебель хэдэг комбинадай коллектив байгша оной түрүүшын хахад жилэй дүнгөөр СССР-эй Ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерствын коллегиин, мүн тус һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай шиидхэбэриин ёһоор, дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан олгогдобо» гээд тус телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

— Иимэ ехэ үндэр шагнал хайрада манай коллектив хүртэхэдее, хоорондоо социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлһэн, модо болбосоруулха хүдэлмэридее шэнэ онол арганнуудые хэрэглэн, ажалдаа эрхим амжалта түйлаа гээшэбди. Энэ абаһан Улаан тугаа бүхөөр баримжа ябахын түлөө ажалайнгаа бүтээсэ улам эршэтэй болгохын хойноһоо оролдохо болонобди, —гэжэ тус комбинадай директор А. П. Шапиро хөөрэнэ.

ССР Союзай байгуулагдаһаар 60 жилэй ойн баярай үндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан комбинадай хүдэлмэрилэгшэд жилэй нэгэдэхи хахадей туршада ажалайнгаа бүтээсэ 105,4 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 68 мянган түхэригэй мебель дархалжа гаргаа юм. Комбинадай түрүүшүүлэй дундаһаа КПСС-эй обкомой гэшүүн Л. И. Хананованай хүтэлбэрилдэг бригадэ гурбадахияа социалис мүрысөөндэ түрүүлбэ.

Уржадэр комбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд, алба хаагшад клубтаа сугларжа, дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан баяр ёһололой оршон байдалда абаһан байна.

Т. БАДМАИН.

Улаан-Удын сигнализациин болон хэлхеэ холбооной дистанци Посольская станциһаа Петровско завод хүрэтэрхи түмэр замай орёо оньһон түхеэрэлгэнүүдые хангадаг юм. Дистанцида хэрэглэгдэдэг мүнөө үеын орёо түхеэрэлгэнүүд хадаа богони болзор соо олон составуудые аюулгүй найдамтайгаар жолоодохо хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Дистанциин түрүү цехүүдэй нэгэн — ЦСБ-эй цех (Централизаци, сигнализаци, блокировка) урзанда жэл «Үндэр соёл культуратай үйлэдбэриин цех» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн. Бүри һаяхан «Коммунис ажалай коллектив», «ВЛКСМ-эй XIX съездын нэрэмжэтэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Хоёрдохи кварталай дүнгөөр тус дистанциин коллектив Зам харилсаанай министерствын гурбадахи мүнгэн шанда хүртөө. Мүнөөшье тэдэ дистанциингаа цехүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Эндэ дүршэл ехэтэй ажалай олон ветерануд хүдэлдэг юм. Тэдэнэй тоодо электромеханик К. И. Васильева, механик Н. Е. Ковалёва, электромеханик В. С. Васильева, залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэдэй нэгэн — электромеханик А. А. Чебунина, эдэбхитэй уралан нарижуулагша В. В. Изотов гэгшэд ороно. Комсомолецууд С. Шинкаренко, Т. Чепек гэгшэд дүршэл ехэтэй аха нүхэдһее гээгдэхэгүй гэжэ оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. И. Васильева.
М. СУТУРИНАЙ фототекст.

ЭХЫН КОММУНИСТ ТУХАЙ ХООРООН

ҺУРГААЛ ҮНЭТЭЙ

Районой соёлой байшан соо дүүрэн хүн зон. Малшадай суглаан тэндэ боложо байна. Ажал хэрэгүүд тухай хөөрэлдөөн, эрхимүүдэй нэрэ алдарай суурхаан. Зүблөөнэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилжэ байгша инигэжэ соносхобо:

— Аргадын совхозой һаалишан Санжидмаа Бадмаевна Тарасовада үгэ үгтэнэ.

Үшөө залуубар эхэнэр президиумдэ һуугшадай үндаһаа бодожо ерэбэ. Хүнгэн гэшхэдэлтэй, сэхэ хурса харасатай, миһэрһэн урин шарайтай эхэнэр ёндэрэй саана гараба. Малшадта амжалта туйлахыень хүсэһэн үгэнүүдээ дуулаһан хэлэжэ үрдеэгүй байхадань, зал альга ташалгаар нэрьешэбэ.

Басаганай Аргадын фермэдэ ажаллахаяа ерэһые һанахада, һаял шэнги. Үшөө тинхэдэ зоотехник инигэжэ тэрэзнһэ һураһан гэхэ:

— Һаалишанаар хүдэлхэнь тиимэ бэлэн бэшэ байха. Тэсэхэ гүш?

Энээндэнь богонихон, тоб гэмэ харюу үгтөө бэлэй:

— Малшанай ажалые багаһаа үзэнэнби.

Тиигэжэл тэрэ амарһан һаалишадые һэлгэжэ хүдэлдэг ажалтай болоо.

— Һанаагаа бү зобоорой, — гэжэ набташаг урин шарайтай эхэнэр — ажахы соогоо мэдээжэ Һаалишан Бутид Яхановна Доржиева тэрэнэй һанааень тэгшэлхэ зуураа, инигэжэ хэлээ һэн:

— Оролдоблошни, юумэн бүтэхэл даа. Тээд бэлэхэнэр бүтэшэхэ гээд огто бодолтогүй. Үнеэднай тиимэ үүлтэр һайтайшье бэшэ. Тэжээлэйшье талаар үлүү юумэн байхагүй. Тиигэбэшье манай фермын олон һаалишадай дүрэ-зурагууд Үндэлэлэй самбарта үлгэгдэнхэй, коллективнай нэрэ хүндэтэй ха юм.

...Ажалаараа алдаршаһан хүн бүхэнэй намтар инигэжэл эхилдэг байгаа ёһотой. Гүлмэр залуу һаһан, үшөө ямаршье ажал шэлэһэнээ ойлгожо ядажа ябаһан ye. Тиихэдэ коллективэй гэшүүдэй залуу нүхэртөө хандаса саашанхи ажабайдалдань ехэ күлөөтэй байдаг гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Үрин зөөлэнөөр, анхаралтайгаар хүндэ хандахада, хэншье һаа урмашадаг, зоригжодог, бүришье һайнаар хүдэлхэ гэһэн хүсэлдэ нэмэлтэ охин боложо үгэдэг шуу. Суг ажаллагшадынь басаганда эгээл нимээр хандаһан байгаа. Тэрэ хэдэн һарын туршада һаалишанай ажалай олохон лэ арга дүрэтэй танилсаһан юм. Бутид Яхановна энэ басаганда ходол туһа хүргэдэг байһан.

— Санжидмаамнай бэрхэ байна, хэлэһэн, харуулһан юумэндэшни дары һураадхина, — гэһэн хөөрэлдөөнүүд фермэдэнь дуулдадаг болоодхибо.

Үнэхөөрөөшье, хүниие һэлгэжэ хүдэлһэн хүн аад, гол һаалишанһаа үлүү һу һаажархидаг болохо гээшэ миин хэрэг бэшэ.

— Үнеэдэй һайнаар холлуулагданхай байбал, амжалтатайгаар ажаллангүй байха аалши? — гэһэн аблан хөөрэлдөөнэй үедэ ара талаһаа дуулдаадхиба.

— Тарасовагай үнеэдтэ оло дахин лэ нэмэлтэ тэжээл үгтэнэ гү даа? — гэжэ Доржиевагай хэлэхэдэ, бултадаа энеэлдэшоо һэн.

— Нимэ һайн юумэ хэдэг-хүнтэй танилсабал, намдашье туһалха байгаа ха, — гээд Бутид Яхановна, яһа хаяһан һаалишандаа хандажа, үгэеэ үргэлжэлүүлбэ. — Санжидмааһаа жэшээ абажа хүдэлөө һаа, ажалдамнай туһатай байха нэн ха. Энэ залуу аад, үнеэдэй хойноһоо ямар оролдосотойгоор харууһалнаб, үнеэдэйнгээ хүхые дууһан шоторно.

Санжидмаа өөр тухайнь хөөрэлдөөнэй үедэ аягуйрхэшоод, зогсоожо байгаа һэн. Тэрэ тинхэдэ үшөө һурагша ябаад, эхэдэ туһалхаяа фермэ ерэдэгэ хаандаа оруулжашье байжа болоо. Басагахан сжынгээ ажалда хамһалса-хамһалсаһаар лэ үнеэшье һаажархидаг болоһон юм.

— Оролдо, басагамни, ажабайдалдашни ажалай дүршэл ехэ хэрэгтэй, — гэжэ эхэнь хэлэхэ зуураа, хажуудань һуужа, яажа, хайшан гажэ хүдэлжэ эхилһэн, бэеэрээ үзэһэн юумэн тухайгаа нэгэнтэ бэшэ хөөрэдэг байгаа. Санжидмаагай эжышь дайнай үедэ фермэдэ хүдэлөө. Хара эртэ боложо, тэжээлээ зөөдэг, үнеэдээ дуулаһан гараар һаадаг байгаа тиихэдэ.

С. Б. Тарасова бага балшар һайнанайгаа олон юумэнэй баларараа һанагдалаг болоошье һаань, «шэлэжэ абаһан ажал гээшэ хүнэй наһанай гол хэрэг юм» гэжэ эжынгээ оло дахин хэлэһэн үгэнүүдые ходо һанажа тобадаг. Тиимэһээ эхын һургаал, заабаринууд басаганайнь ажабайдалай харгыда нэмэлтэ хүсэн болоһоор зандаа.

Санжидмаа һайнаар хүдэлдэг боложо, тэрээндэ бүлэг үнеэд даалгагдаа һэн. Тэдэнэйнь дунда һүтэйшье, һөөр багашье үнеэд байгаа. Тиимэһээ амжалтатай һайн үрэ дүнгүүдые туйлахын тула бүри оролдосотойгоор ажаллахэ хэрэгтэй гэжэ баса саган түрүүшын удэрһөө хойшо ойлгожо абаба. Мэргэжэлээрээ олон номуудые уншаһан, дүршэлтэй нүхэдтөө, мэргэжэлтэдтэ ходо асуудалнуудтайгаар хандадаг болоһон юм. Тинхэдэ удэшын һургуулида ябадаг байгаа. Нимэ эрмэлзэл түгэс басаган мүнөө ажалһаа таһалгаряагүйгөөр хүдөө ажахын институтай зоотехническэ факультет дүүргэхэеэ байна.

Санжидмаа Бадмаевна һаалишанаар ажаллажа эхилһэн түрүүшынгээ жэл бүхөөр хадуужа абаһан юм. Үүб гэхэдэ, тэрэ зуниинь ган гасуур боложо, ногоон шэрльшоо. Үнеэдынь эдихэ, зулгааха ногоогүй болошоһон бэлшээрнин газараар хоохон лэ ябажа байха. Үнеэдые харахань хайратай һэн. Нимэ байдалтай дайралдаһан фермынхид залуу басаганай үүсхэлээр бүхы һурэгөө байраһаань холо газар руу, нуурай эрье тээшэ туужа абаашаа һэн, Тиигэжэ тэндэхи хабшал, үнеэдэй хурэмөөр бэшэ газарай ногоон суглуулагдажа, үнеэдтэ үгтэдэг байба. Тиигэ тиигэһэр лэ, бороо хурын оротор, тэсэжэ гаралсаһан байна. Ногооншье ургажа, фермын һаалишад абаһан уялгануудаа дүүргэнэн байгаа. Тиихэдэ Тарасовагай ажалай дүн түрүүшүүлэй зэргэдэ байһан юм. Тэрэ саһаа хойшо Санжидмаа Бадмаевна жэлнэ жэлдэ амжалтатай һайн ажаллана. Һаалишанай нэрэ мүнөө район, республика соошье мэдээжэ болонхой.

Нимэ намтартай хүнэй ажалай, ажабайдалай илалтануудые хараад ерэхэдэ, энэ хүн ехэ зоболонгүйгөөр һанаһанаа хүсөө гэжэ бодомооршье байжа болохо. Гэрэ, үнэхөөрөөшье, түргэнөөр, бэрхээр, ошо залитайханаар ходо ажалладаг юм. Тэрэниие нэгэтэ ажахын контородо урижа (басаган һаял түрүүшүүлэй зэргэдэ ороод ябаа), нимэ дурадхалтайгаар Санжидмаада хандаа һэн:

— Түрүүшынхиеэ түрэһэн үнеэдые һаадаг болохогүй гээшэ гүт? Хүн абажа үгэнэгүй, танда найдаһандаа хананалди даа...

Дадаһан үнеэдээ орхихоншье бэрхэ, яалтайб? Харин хүтэлбэрилгшэдэй найдал харюулжа шадаха гээшэ гүб гэһэн бодол басаганай ухаанда оробо. Нэгэ һанаһанаа табидаггүй басаган залуу үнеэдые һаажа, абажа ябаа һаамни, саашадаа һайн байха гэжэ бодоод, зүбшөөгөө һэн.

Санжидмаа түрүүшынгээ жэлдэ һаял тугаллаһан гунжалһаа ехэ һу һаажа шадаа бэлэй. Мүнөө нүхэр Тарасовагай ажалдаа дүршүүлһэн басагадшье түрүүшүүлэй үндэ нэрлэгдэдэг болонхой. Зүгөөр өөрөө Санжидмаа Бадмаевна совхоз соогоо эрхим нэрэ зэргээ алдангүй ажаллаһаар зандаа. Жэлнээ жэлдэ социалис уялгануудаа дүүргээд лэ байдаг.

Районой бусад ажахынуудай һаалишад түрүү һаалишанай дүршэл шадабаряар һонирхожо, зорюута ерэдэг.

— Яажа, хайшан гэжэ хүдэлдэгөө харуулхада, хөөрэхэдэ, бэлэн ааб даа. Тиимэ үлүү, нөөсэ аргатайшье бэшэ аабзаб даа. Амжалта гүйлахын тула ажалһаа огто айха хэрэггүй. Тиигээд байхадал, бүхы юумэн зүблэрдэг юм лэ даа, — гэжэ С. Б. Тарасова хэлэдэг.

Түрүү һаалишанай хүдэлдэг фермэ мал ажалай үндэр болбосоролтой коллектив гэһэн нэрэ зэргэсэ һүүлэй жэлнүүдтэ ходо батадхан ажаллана. Энэ хэрэгтэнь фермын партийна бүлэгые хүтэлбэрилэгшын аша габьла бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Коммунист Тарасова мүнөө районо Советэй депутадаар һунгагданхай.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаад байхадаа, Санжидмаа Бадмаевна эхынгээ ажалда дүршүүлһые, захяа, заабариие һанаадхёо һэн.

...Һаалишад районой малшадай зүблөөнһөө үдэшэтэн Аргада голойнгоо эрьеэр гэртээ харижа ябаа һэн. Санжидмаа Бадмаевна аласые зориһон голой уные хараха дуратай юм. Тиимэһээл хүнэй ажабайдалда адли чэгэ хотирон, нэгэ сэхээр урдаһан голоо хаража ябахадаа, сэдьхэл зүрхэниинь хүлгөөдхёо. Үнэхөөрөөшье, хүнэй наһан, ажабайдал, мүн гол горхоной гүйдэл нэгэтэшье байра дээрэзэ зогсошодогүй, ходол адлаар урдан ошожо байдаг бэшэ аал. Ажалаараа алдаршаһан хүнэй наһан гол энээндэл адли холые зорижо, олон дабааануудые дабадаг, мүрэн, далайнуудтай уулзадаг бшуу. Коммунист С. Б. Тарасова — нимэ намтартай хүнүүдэй нэгэн мүн.

В. ГАРМАЕВ.

БУЛТАНДА АШАТАЙ, ТУҺАТАЙ

ДУШАНБЕ. Кургантюбедэ хлопок эзэрдэг фабрикын үйлэдбэриин гол корпусой һуури табигдеба.

Табан жилэй эсэс болотор тус предприяти ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана. Нарин утаһатай хлопок ехээр тарижа ургуулдаг Вахшска долой түбтэ тэрэ баригдана. Хлопок таридаг ажахынуудай; дутэ шадар байхадань, түүхэй эд зөөлгэ хямдарха, тэрэниие болбосоруулга түргэдхэгдэхэ бшуу.

Фабрикын хүдэлжэ эхилхэдэ нютагай хүн зон ажалаар хангагдаха. Оршон тойронхи тосхонуудай залуушуул эндэ хүдэлхэ юм. Мүнөө хүбүүд, басагад тусхай шэглэлтэй ПТУ-да һуралсана, дүтэрхы предприятинуудта дүршэл шудална.

Шэнэ предприятинуудые байгуулха, хүдэлжэ байгаа предприятинуудые шэнэдхэн заһаха гээшэ республикын хүнэн промышленностиин гол шэглэл болоно. Хүдөө нютагуудта иимэ предприятинууд олоор баригдана.

(ТАСС).

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА-БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

ХҮДӨӨ НЮТАГЫЕ СОЦИАЛЬ ТАЛААРНЬ ШЭНЭДХЭН ХУБИЛГАЛ

ХҮДӨӨ НЮТАГУУДЫЕ СОЦИАЛЬНА ТАЛААРНЬ ШЭНЭДХЭН ХУБИЛГАХА ХЭМЖЭЭНҮҮД ХАДАА ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММЫН ГОЛ ХУБИНЬ МҮН. ЭДЭ ХЭМЖЭЭНҮҮД ХАДАА АЙХАБТАР ЕХЭ ПОЛИТИКА БОЛОНО ГЭЖЭ НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ КПСС-эй ЦК-гай МАЙН (1982 он) ПЛЕНУМ ДЭЭРЭ ХЭЛЭҺЭН ЮМ. ЭНЭ ТОДОРХОЙЛОЛГЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЭ ТАЛААР ЯМАР ЮУМЭНЭЙ ХЭГДЭЖЭ БАЙҺАН ТУХАЙ «ПРАВДЫН» ПРЕСС-БЮРОГОЙ КОРРЕСПОНДЕНТ ФИЛОСОФИИН ЭРДЭМЭЙ ДОКТОР П. И. СИМУШТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭҺЭН БАЙНА.

—Нэн түрүүн һануулха хэрэгтэй: хото хүдөө хоёрой хоорондохи тад ондоо илгаануудай усадхагдаһаншье һаа, тэдэ үшөөл ехэ илгаатай байһаар. Гэхэ зуура тэдэ илгаануудынь үйлэдбэриин-экономическа, социально-соёлой болон материально-ажаһуудалай шэнжэнүүдтэй һэн тула улам орёо байһаараа шалгарна. Тиимэһээ тэдэнние усадхахын тула парти ба арад зон хамтын хүсэлэл оролдолго гаргаха, эршэтэй залан сэхэ хүдэлмэри ябуулха үшартай болоно.

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй һүүлээр хүдөөгэй хүн зоной һуудал байдалые һайжаруулха талаар Совет гүрэнэй бүхы түүхэдэ эгээл ехэ программын бэелүүлэгдэнэниинь, мэдэжэ. Тус программын хүн зоной ажабайдалда ехэ нүлөө үзүүлһиень баримта мэдээнүүд гэршэлнэ. 1965 онтой жэшэхэдэ, 1980 ондо совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшадай һарын дунда зэргын салин хүлһэн — хоёр дахин, колхознигуудай ажалай түлбэри 2,3 дахин дээшэлээ. Энэ үе соо хүдөө нютагуудта 500 миллион дүбэлжэн метр нинтэ талмайтай байрын гэрнүүд, һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй 2,6 миллион һууритай эмхи зургаанууд, 7,7 миллион хүнэй һууритай клубууд болон соёлой байшангууд ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Хэрэглэмжын ниитын фондууд улам ехээр ургажа, 1980 ондо хүдэлмэришэн ба алба хаагшадай бүлэнүүдэй ниитэ олзо оршын — 22,8 процент, колхознигой бүлын 19,5 процент болоно. Хото, хүдөөгэй улад зоной ажабайдалай илгаанууд жэлһээ жэлдэ хэлбэришэгүй хороно. Бүлын нэгэ гэшүүндэ абажа харабал, колхознигуудай бодото олзо 1965 ондо хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай олзын 75 процент болодог байгаа һаа, харин 1980 ондо 89 процентдэ хүрэбэ. Хүдөө нютагуудта боложо байһан гүнзэгы ехэ социальна хубилалтануудые эдэ баримтанууд элирхэйлэн харуулна.

—Магад, хото, хүдөөгэй хоорондохи илгаанууд тиимэшье шухала байхала болюбо гээшэ гү?

—Үгы, мүнөө нигэжэ бодомжолхо гээшэ үшөөл эртэ. Хүдөөгэй хүн зоной ажабайдалай һайжарһые хаража үзэхэдөө, социальна хүргэлтын олон асуудалай шиидхэгдээгүй байһые мэдэрхэ ёһотойбди. Хүдөөгэй гэр байрын фонд болбосон түхэлөөрөө ба таарамжатай зохидоороо мүнөө дээрээ үшөөл хангалтагүй байна. Хүдөөгэй хүн зоной һуудал байдалай хэдышье һайжараа һаань, гэр байрын, ажаһуудалай болон худалдаа наймаанай хангалга бага байнаар. Тэрэзнһээ гадна соёлой байшангаар, медицинскэ болон һургуулиин наһа гүйсөөдүй хүүгэдэй эмхи зургаануудаар хангалга дуталдалтай.

Гэр байрын, соёлой ба ажаһуудалай гуламтануудай дуталдалга, муу харгынууд хүдөө нютагта мэргэжэлтэдые нютагжуулан һуурижуулха хэрэгтэ бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулна. Тиигэжэ механизаторнууд олоороо эндэһээ гаража ошоно. Эдэ бүгэдэ техникэ, үтэгжүүлгэ бодолгүйгөөр, хайхарамжагүйгөөр хэрэглэхэ арга олгоно, эсэстээ продукци багаар абтана.

Мүнөө түбхын түрүүн хүдөө ажахын ажалай нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ, ажалай таарамжатай нарин гурим тогтоохо, колхознигууд болон совхозой хүдэлмэришэдэй ажаллаха, амарха эрхэ байдалые үлам һайжаруулха талаар комплексно хэмжээнүүд абтажа байна. Хүдөө нютагай байдалые бүхы талаарнь һайжаруулбал, хүнүүдэй хото руу нүүлгэ хорохо юм.

—Энээнһээ урагшашье эдэ хэмжээнүүдтэ анхарал хандуулагдадаг байгаа. КПСС-эй ЦК-гай майн Пленум хүдөө нютагые социальна талаарнь шэнэдхэн хубилгаха асуудалые шиидхэлгэдэ ямар шэнэ юумэ оруулааб?

—Тэрэ 1965 оной мартын һарада болоһон КПСС-эй ЦК-гай түүхэтэ Пленумнһээ эхи абана. Пленум дээрэ хүдөөгэй улад зоной ажабайдал һайжаруулгада онсо анхарал хандуулагдаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо үндэһэн хубилалтанууд болоһон байха юм. Партиин ЦК-гай мартын (1965 он) ба майн (1982 он) Пленумүүдэй документнүүдые анхаралтайгаар жэшэжэ үзэхэдэ, тэдэнэй илгаае ажагламаар. Эдэ илгаануудынь асари ехэ хэмжээнһээ, хамтадхалгаһаа, ажабайдалай үзэгдэлнүүдые гүнзэгыгөөр харуулалгаһаа эгээл түрүүн элирнэ. Майн Пленумэй шиидхэбэриинүүд дотор социальна ажабайдалай бүхы талань материальна бааза, демократиие хүргөөлгэ хараада абтанхай.

СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэ хүдөөгэй ажалшадай аша туһаар нэбтэрхэнэ гадна, үйлэдбэриин болон социальна һалбариннуудые нэгэн доро хүргөөхые хараална. Хүдөө ажахыда нэн түрүүн социальна хүргэлтэдэ мүнгэ һомолхые тус программа дурадхана. Наядахи онуудта эдэ зорилгонуудта багсаамжалхада, 160 миллиард түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана. Энэмнай нилээдгүй ехэ мүнгэ зөөри гээшэ. Урдандаа манай ороондо хото, хүдөөгэй хоорондохи социальна илгаануудые усадхаха арга байгаагүй гээд хүн бүхэн хэлэхэ аабза гэжэ һананаб.

Хүдөө тосхониие шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ нинтэ гүрэн түрын, нинтэ арадай шэнжэ олгохо шухала гэжэ ЦК-гай майн Пленум тоолоо юм. ЦК-гай Пленумэй энэ тон шухала заабариие бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө бүхы арга шадалаа гаргаха гээшэ бүлтанай, мүн хүн бүхэнэй уялга болоно. Нэгэшье областьдо гэр байрын ба соёлой-ажаһуудалай барилгын түсэб хүдөөдэ бэелүүлэгдэнгүй үлэхэ ёһогүй. Хото городуудай промышленна предприятинууд болон бусад эмхинүүд эндэ горитой хубитаяа оруулжа шадаха. Жэшээнь, Днепропетровско областьдо хотын барилгын хүсэнэй зарим хубиень хүдөөдэ шэлжүүлгын дүй дүршэлтэй болонхой.

—Эдеэ хоолой программада комплексноор хандалга хадаа хүдөөгэй хүн зоной ажабайдалай элдэб талын харилсаа холбооной үргэдэһэнһөө дулдыдаба гээшэ аабза?

—Гансал теоретическэ шэнжэлгэ бэшэ, харин үндэр буриин ажал хэрэг техникоэкономическа ба социально-психологическа нүхэсэлнүүдэй хоорондохи харилсаа холбооной үргэдэжэ байһые биеэ ойлгуулна. Сонгодо зорилгонуудаа бүхэ хүдөө ажахы бүри ралаа хандуулна. Тэ ра экономикын хүргэлтын шухала болохо социальна нуудые шиидхэлгы нар улам дээшэлнэ ально-техническэ, ческа болон социа нүхэсэлнүүдтэ шуу зүйлнүүд гэжэ байн дустриализаци ажалые, ажаһуудал ёл болбосоролые хубилгаха хэрэгтэй һэн болодог юм. ажалша хүнэй ха байдал, тэрэнэй шадабари үйлэдбэ эдэбхитэйгээр зохёо хүдөлхэ арга олгох хүдөө ажахы үргэ рээ оньһожоруулга на. 1990 он хүрэ болон мал ажал комплексноор он лагдаха. Энэ арбан табан жилдэ хүдөө хүдэлмэриие индус ажалай һалбари бүх дэндэ ойлгуулна. Сонгодо зорилгонуудаа бүхэ хүдөө ажахы бүри ралаа хандуулна. Тэ ра экономикын хүргэлтын шухала болохо социальна нуудые шиидхэлгы нар улам дээшэлнэ ально-техническэ, ческа болон социа нүхэсэлнүүдтэ шуу зүйлнү

Зураглал

АРАДАЙ СУДЬЯ

— Бодогты! Сууд - ерэбэ! — гэһэн тодо үгэнүүд зал соо нүртэйгөөр соносхобо. Улаан-Удын 16-дахи ГПТУ-гэй нүхэдтэйгөө» хамга зогсоо.

— Баиров, хайшан гээд ургай хэһэн тухайгаа хөөрө, — гэжэ арадай судья Дора Лазаревна уруу харуулаа.

— Тодоор, хүнэй ойлгоо хэлэ!

— Хулгай хэһэнэйнгээ тулаа хуулиин ёһоор зэмээ мсахаб гэжэ мэдэһэн лэ ахаш. Гэмэ зэмэсэ мэдэрлэ гүш?

— Бултыень мэдэрнэб.

— Үшөө юу нэмэжэ хэлэ байнаш? — гэжэ судья ерэйнээ асууба.

— Саашадаа, хэзээдэшье ямаа ябадал гаргагдахагүй, — гэжэ асууба. Энэнь тиимэ шуу гаргаһан үгэнүүдые ууда ойлгожо, урдаһаань ааб хараад һууба. Удаань «нүхэд баатаршал» тухайгаа дуулаад, мүн ө үгөө нэн.

Хулгай хэгшэдэй хэрэг дээрэ байһан мэтээр ирэжэ үгөө ааб даа. Сүүд ааб хэрэгэй абаха ёһотой. Сүүд гээшэмнай арадай судьяа болон арадай заседательнуудаа буридэнэ. Хуулиуудай статьянуудта үндэ хүниие сүүдлэхэ эрхэ ааталаа арадай судьянуудай заседательнуудта олгоо юм.

«Сагаан хюруугаар» һаншаа ааб мүнгэтүүлһэн арадай судья Дора Лазаревна ылыгдаа ургажа ябаһан ааб бургаабан шэнги эдэ ааб. Эдэ судьяда хэрэгые хаража, ааб. Эдэ судьяда хэрэгые хаража, ааб. Эдэ судьяда хэрэгые хаража,

„МАГИСТР. ЛИИН ГАЛНУУД-82“

МАРТАГДАШАГҮЙ УУЛЗАЛГА

Хүндэтэ айлшадайнгаа хүрэжэ ерэхыень улаан-үдынхид хүлеэхысэ хүлеэгээ даа. Түрүүшын концерт урид соносхогдоhоороо августын 13-най үдэшэ бэшэ, харин урда үдэрынь авиационно заводой стадион дээрэ үнгэрхэнь ха гэhэн hураг суу сахилгаан түргөөр город соогуур тараадхиба. Тиимэhээл Советүүдэй талмай дээрэ 3-дахи номерой автобус хүлеэhэн зон хэзээ хэзээнэйхиhээ олон байгаа hэн...

Урдань нишэ ерэжэ үзөөшьегүй хүнэй hайндэрэй үнгэрхэ талмайе оложо ядахаар бэшэ хэбэртэй. Юуб гэхэдэ, стадионой үндэр сагаан бартаа хүрэтэр зурыhан зүргэ харгыгаар хүнүүд олороо субалдана. Зарим зон бүлөөрөө ерэhэн хэбэртэй, хүүгэдээ хүтэлэнхэй ябана. Олонхинь шүхэрнүүдые hугабшаланхай, концерт хаража үрдеэгүйдэмнай бороо шааяхань гээшэ ха гэжэ гэмэр-гүтар гэлдэнэд. Үнэхөөрөөшье, тэнгэриин шарай үнэhэн хүхэ болошонхой, бөөн хара үүлэнүүдые туужа ядашаhан hалхин эшхэрэн шууяжа байгаа бэлэй.

Олон тоото харагшадые айлшадай зүгhөө халуунаар амаршалhанайнгаа удаа «Магистралиин галнуудай 82» гэhэн искусствануудай бүхэсоюзна фестивалиин hайндэрые эхилхэмнай» гээд, концертые хүтэлэгшэ, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат, эстрадын артист Юрий Глазунов соносхоходонь, альга ташалган нэрьешэбэ.

РСФСР-эй Түрэнэй шангай лауреат, СССР-эй арадай артистка Нина Исакова нинслэл хото Москвадаа зорюулhан хонгёо hайхан дуугаар концертые нээбэ. Удаань Ленинэй орденто түрэнэй академическэ Ехэ театрай солист Владимир Поляков, «Тройка» гэжэ олондо мэдэжэ болоhон ород арадай дууе гүйсэдхэжэ, бултанла hайшаагдаа. «Россия, Эхэ оромни, шамаяа амаршалнаб» гэhэн дууе Росконцертын артистнар С. Чистяков, О. Дылгов, В. Патрушев гэгшэд гитарын ирагуу хүгжэм доро дуулажа, мүн лэ олоной магтаалла хүртэбэ.

...hэршэгнүүр hалхин үлеэhээр. Теэд эндэ, стадион дээрэ ямаршьеб даа сэдьхэл хүдэлгэмэ, халуун нүхэсэлэй оршон байдал тогтонхой байгаа hэн. Концертые хүтэлэгшэ Юрий Глазунов энээн тухай үрмашангяар дахин дахин дабтан хэлэхэ зуураа, харагшадтамнай зүрхэнэй баярые хүргэн байба.

Пятницкиин нэрэмжэтэ Түрэнэй академическэ хоорой дуушад, Хойто-Осетиин АССР-эй габьяата артистка Тамара Мушта, Ольга Плешачкова гэгшэдэй hайхан угалза хээнүүдтэй хубсаhатай гаража ерэхэдэнь, харагшад урма баяртайгаар угтана. Ирагуу дуунай аялга стадионие хүреэлhэн нарихан уляаhадай ороогоор дамжан сууряатана...

Сагаан хурьган папаха малгайнуудые, грузин арадай хара хубсаhа үмдэhэн хүбүүд эстрадын талмай руу гүйлдэшэбэ. Эдэмнай хадаа Гаванада үнгэрhэн Залуушуулай болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн фестивалиин лауреат Владимир Назаровай хүтэлбэрилдэг фольклорно бүлэгэй гэшүүд мүн. «Жалейка» гэжэ нэрлэгдэhэн энэ ансамблиин хүбүүд элдэб арадуудай инструментнүүд дээрэ онсо hайхан аялгатай хүгжэм зэдэлүүлжэ, ород, грузин, украин дуунуудые хангюурдаба.

Эстрадын талмай дээрэ— «Кубаночка». Тус дуунай-инструментальна ансамбль орон дотороо олондо мэдээжэ болонхой юм. Гоё hайхан угалза шэмэгтэй ягаан хубсаhа үмдэhэн зургаан басагад шог ёгтото дуунуудые шадамар бэрхээр зүжэглэн гүйсэдхэбэ.

Харагшад хэниешьеб тон ехээр хүлеэнэ хэбэртэй... Теэд эндэ таажа ядаха юумэн огто үгыл даа. 1979 онло «Ажабайдалдаа аялга дуутайгаар» гэhэн дуушадай Бүхэсоюзна конкурсдо илажа гараhанhаа хойшо дуунда дуратайшуулай халуун анхаралые хододоо татажа байдаг артистка Ксения Георгиади мүнөө дуулаха ёhотой ха юм. Ксения Георгиади өөрынгөө дуратай композитор Ю. Саульскиин «Хүлеэлгэ» гэhэн дууе, мүн шэнэ хоёр шог дуунуудые соогтой хүхюунээр дуулаба. Бэлигтэй залуу артистка олоной магтаалда хүртэхэ ёhоороо хүртэжэ, халуун альга ташалгаар үдэшэгдөө hэн.

...Инигэжэ удаа дараалан хэдэн hонирхолтой номернууд харуулагдаа. Ю. Глазуновые Москвагай эстрадын артист А. Васильев hэлгэжэ, концертые саашань хүтэлбэ. Тэрэнэй шог зүгаата ушарнууд тухай хөөрэхэдэ, альга ташалган замханагүй.

Эстрадын артистнуудай бүхэсоюзна конкурсын дипломантнууд болоhон аха дүү Сергей ба Николай Радченко гэгшэдэй шог дуунуудые дуулахыень сугларагшад hайхашаан шагнаа hэн. Ленинградай эдир харагшадай театрай артистнууд А. Введенская, С. Шелгунов болон Москвагай К. Станиславскиин, В. Немирович-Данченкын нэрэмжэтэ театрай артистнууд В. Кудряшов, В. Войнаровский гэгшэд мүн лэ хани халуунаар угтагдаhан байна.

— «Улаан-Удын фестивалиин лауреат, Молдавиин ССР-эй габьяата артистка Мария Кодряну!— гэжэ концертые хүтэлэгшэ шангаар соносхобо. Сууга артистка шумуулhан түргэн гэшхэдэлээр гаража ерэhэн бэеэрээ, бээрэн татажа абяагүй болошоhон харагшадые согтой хүхюун дуугаараа баясуулжа, альга ташуулан, дулаасуулхые оролдоо hэн...

Прожекторэй ялагар гэрэл доро нариихан бэетэй табан басагад нахилзан хатарна. РСФСР-эй арадай артист Ренат Ибрагимов нэрьемэ альга ташалган доро хэдэн дуунуудые гүйсэдхэжэ, hайндэрэй концертые түгэсхэбэ. «Магистралиин галнууд-82» гэжэ нэрлэгдэhэн hайндэрэй мартагдашагүй hайхан нэгэ үдэшэ инигэжэ үнгэрөө hэн. Концертые хүтэлэгшэ эстрадын артист Андрей Васильевта хандахадамнай:

— Бидэ Улаан-Үдэ ерэхынгээ урдахана БАМ-ай Хабаровскын болон Шэтын участогуудаар ябажа ерээбди. Ажалша бэрхэ, эрэлхэг зоригтой хүнүүдээр уулзахадаа урмашанаш, бахарханаш, шэнэ зориг, шэнэ хүсэ нэмэhэн мэтэ болоношь... Би Улаан-Удын харагшадтай хоёрдохиёо уулзажа байнаб. Танай харагшад артистнуудай бэлиг шадабариие ёhотойгоор сэгнэдэг юм байна гэжэ ойлгообди, үн сэдьхэлээрээ мэдэрээбди» —гээ бэлэй.

Үнэхөөрөөшье, СССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан искусствануудай фестивалиин концерт дээрэ ханхинаhан элдэб үндэhэ яhатанай хүгжэм, дуунууд, хатар наадан манай Эхэ ороной арадуудай өбдэршэгүй ханн барисаае үшөө дахин гэршэлээ. БАМ-ай Буряадай участогай барилгашадта, Онохой нютагай ажалшадта фестивальда хабаадагшад айлшалжа, уран бэлигтэеэ тапилсуулhан байна. «Магистралиин галнууд-82» гэжэ фестивалиин артистнуудай хүгжэм дуунуудай мартагдашагүй аялга республикымнай олон зоной сэдьхэлдэ удаан ханхинахал.

Б. ДЫМБРЫЛОВА,
Эрхүүгэй түрэнэй университедэй журналистикын факультедэй студентка.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. СССР-эй арадай артистка Нина Исакова дуулана. 2. Дуунай-инструментальна ансамбль «Кубаночка». 3. Эстрадын артистнуудай Бүхэсоюзна конкурсын дипломантнууд аха, дүү Сергей, Николай Радченко.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

Манай хөөрэлдөөн

«ГҮНЗЭГЫ УДХАТАЙ ДУУНУУДТА ДУРАТАЙБ»

СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан «Магистралиин галнууд-82» гэhэн Искусствануудай бүхэсоюзна фестивалиин заншалта концертнүүд эхилбэ. Ороноймнай аха дүү республикануудай түлөөлэгшэд энэ hайндэртэ хабаадажа, уран бэлигээ харуулна. Хүндэтэ айлшадай нэгэн — Бүхэсоюзна конкурсын лауреат Ксения Георгиадитай манай корреспондент Б. Дамбаринчинов уулзажа, хэдэн асуудалнуудта харюусахыень гүйба.

— Ксения Анесовна, танай гүйсэдхэдэг дуунууд республикымнай дуунда дуратайшуулда ехэтэ hайшаагдадаг юм. Өөрынгөө зохёохы намтар тухай манай уншагшадта тобшохоноор хөөрэжэ үгыт.

— Хүн бүхэн үхибүүн наhанhаа хойшо нэгэл мэргэжэл шудалhайб гэжэ сэдьхэдэг, заатагүй эмшэн гү, али багша болохоб гэжэ бэеэ зэhэдэг ёhотой юм гэhэн ябаган hанамжа бии агша. Би энээндэ балайшье ехэзр этигэгшэгүйб. Минии hанахада, бишыхан басагад булта балерина, артистка болохо дуратай байдаг, хүбүүд лётчик боложо, хүхэ тэнгэриие хаха эсхэн ниидэжэ зүүдэлдэг гээшэ ааб даа... Өөр тухайгаа хэлэбэл, бүри багаhаа дуушан болохо хүсэлтэй hэм. Юуб гэхэдэ, минии түрэлхид дуу дуулаха, шагнаха угаа дуратай зон юм. Би түрүүшээр томошуулай дууладаг дуунда hураже, нүхэд басагадтаа заажа үгэдэг бэлэйб. hүүлдэнь, hүргуулида hурахадам, хүгжэмэй хэшээлнүүдпээ гадна Эхэ ороноймнай түүхэ, байгаали шэнжэлдэг предмедүүд дурыемни татедаг hэн. Тэрэ үедэ артистка заатагүй болохоб гэхэдэм, түрэлхидни бууушааха. Теэд би болбосоролой аттестат абаhанай удаа, үхибүүн наhанайнгаа эхин хүсэлые бэелүүлхэ эрмэлзэлгэй Москва мордоо hэм. Хүшэр хүндэ шалгалтануудые дебажа, Бүхэсоюзна эстрадна зохёохы мастерскойдо оробоб. Энэ hургуулида дуу гүйсэдхэлгын олон ондоо нюусануудые шудалжа, дуу гүйсэдхэдэг мэргэжэлтэй болоhон хүм.

Хүнэй хуби заяан hайн талаараа эрьелдэбэ гэжэ хүнүүд хэлсэдэг гээшэ ааб даа. 1979 ондо «Аялга дуунтай нүхэсэнэбди» гэhэн Бүхэсоюзна телевизионно конкурсдо Ю. Саульскиин «Хүлеэлгэ» гэжэ дуу гүйсэдхөөб. Конкурсын жюри намда лауреадай үндэр нэрэ зэргэ олгоо hэн. Энэ хадаа миниий эгээн түрүүшымни мартагдашагүй амжалта болоно. Тиимэhээл Ю. Саульскиин дуунууд намда тон үнэтэй, дүтөөр hанагдадаг ёhотой. Саашадаа орон дотороо олон концертнүүдтэ хабаадахаhаа гадна, Уласхоорондын болон Бүхэсоюзна хэдэн олон, элдэб янзын конкурснуудта хабаадалсааб. 1980 ондо Москва шадарай хотонуудай бэлигтэйшүүлэй дунда үнгэргэдэhэн конкурсдо комсомолой шангай лауреат болооб. Нёдондо Чехословакида болоhон социалис хани барисаанай оронуудай аялга дуунай конкурсдо мүн лэ хабаадалсаха эрхэдэ хүртэhэндөө баясаа бэлэйб. Болгарида «Зун-82» гэhэн Уласхоорондын дуу хүгжэмэй программын гурималр София, Солнечный Берег, Золотые Пески, Варна болон бусад хотонуудаар ябажа ерээд, мүнөө «Магистралиин галнууд» программада хабаадалсажа байнаб. Энэнhээ урид Эрхүүгэй областиин хото худөөгөөр концерт табижа, hуурин зониие hонирхуулхые оролдообди. Илангаяа Усть-Кут, Күнермын харагшадые сэдьхэлдээ дүтөөр hачанаб. Күнермэдэ БАМ-ай барилгашад хабтагайнуудые залгажа, түргэн гэгшээр «сценэ» бүтээжэрхёо hэн. Концертымнай түгэсхэлдэ шагнагшадай гуйлтатайгаар хандахадань hүнийн тэн болотор дуунуудаа хангюурдуулаа бэлэйбди. Танай республика түрүүшынхиеэ ерэhэн тула буряад дуунда дуратайшуултай уулзажа танилсаха, hанамжа, дурадхалнуудаа хубаалдаха хүсэлэнтэйб.

— Танай репертуарта эб найрамдал, амгалан байдал, арадуудай хани барисаанда зорюулhан дуунууд олон...

—Манай үе саг харюусалгатай. Юуб гэхэдэ, империалис булимтархы эзэрхэг политика ябуулагшад хоро шороо гаргана, харата ябуулгануудаа үргэдхэнэ. Тэдэнэй буу зэбсэг үрдилдэн гаргаха, хэрэглэхэ гэhэн hанаашалгые дэлхэйн арадууд бурууша. Тиимэhээл зохёохы ажалтай хүн бүхэн эб найрамдалай хэрэгтэ хубитаяа оруулха ёhотой. Энэ минии, душанай, нангин уялга мүн гэжэ мэдэрнэб.

—Ксения Акесовна, та мүнөө фестивальда ямар шэнэ дуунуудые гүйсэдхэхэ гээшэбта?

— Энэ хабар буулгагдаhан «Спортлото-82» гэжэ уран hайханай фильмдэ Михеил Боярскитай суг гүйсэдхэhэн «Гансал дуран», «Би зол жаргалдаа яаранаб» гэхэ мэтэ дуунууд бии. Тэдэнэhээ гадна түрүүшымни грампластинкада ороhон бүлэг шэнэ дуунуудые асарааб.

— Та композиторнууд соohоо хэнтэйнь хамта хүдэлнэбта!

—Композиторнуудай эрилтэнүүд дуунда, дуунай аялгада тад ондоо байдаг. Зохёоhон дуу аялгануудыень тэрэ зандань гүйсэдхэхэ ёhотой гэhэн эрилтэтэй байдаг. Үнэниинь хэлэхэдэ, өөрынгөө hанамжа табидаггүй, үсэд эгсэ зантайнуудынь hайхашаадагби. А. Зацепин, Ю. Саульский, О. Фельцман болон В. Добрининай дуунуудые хүгжэмэйнь талаар гоёшоодогби. В. Добрининай «Рок», «Реггэй» маягай дуунууд мүнөө сагай эрилтэдэ таарамда, хододоо залуу, ошотой аялгануудтай юм. Поэдүүд соohоо А. Дементьевэй, Р. Рождественскиин, И. Шаферанай шүлэгүүд гүн гүнзэгы удхаараа hонирхуулдаг. Би гүйсэдхэхэ дуу шэлэхдээ, хүгжэм аялгын урда дуунай гүн удхые шүүмжэлэн шэлэдэгби. Юуб гэхэдэ, гүнзэгы удхатай дуунуудта өөрөө дуратай, шагнагшадшье дуратай.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВ.

Уласхоорондын шэнжэлэ

ЗАМБУУЛИНАЙ ДАЙДЫЕ АМГАЛАН ЗОРИЛГООР ХЭРЭГЛЭХЭН ТҮЛӨӨ

Амгалан зорилгоор замбуулинай дайдые шэнжэлхэ ба хэрэглэхэ талаар ООН-ой Венэдэ үнгэргэдэжэ байhан хоёрдохи конференци үнгэрhэн неделиин шухала үйлэ хэрэг болобо. Тэрэнэй хүдэлмэридэ 117 ороноо, тэрэ тоодо СССР-нээ хамта дээрээ мянга шахуу делегат хабаадана.

Бүхэдэлхэйн энэ ехэ хуралдаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй эльгээhэн амаршалгые туйлай ехэ анхаралтайгаар уттаhан байна. Конференциин хүдэлмэриин дүнгүүд эб найрамдалые бэхижүүлхэ, түрэнүүдэй бэе бээ ойлголсохо ба харилсаа холбоотой байха, манай дэлхэйн бүхы хүнүүдэй аша туhада замбуулинай дайдые хэрэглэхэ ябадалые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ ашатай туhатай байха гэжэ амаршалга дотор хэлэгдэhэн этигэл найдабари үргэн олонитэдэ ойлгогдоно, hайшаан дэмжэгдэжэ байна.

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ анха түрүүшын спутнигай 1957 оной октябрнин 4-дэ Газарые тойруулан табигдаhаар хорин табан жэлэй гүйсэхэеэ байхада Венэдэ энэ конференци зарлагдаба. Замбуулинай дайдые шэнжэлгэ болон хэрэглэлгээр үнгэрhэн хорин табан жэл соо айхабтар ехэ туйлалтанууд хэгдэнхэй. Түрүүшын спутнигhаа, манай дэлхэйе тойрон Юрий Гагаринай хэhэн нинидэлгэhээ эхилээд, дэлхэйе тойрон нинидэлгын бүхэли комплекс ба замбуулинай экипажнуудай хэдэн hарын нинидэлгэнүүд хүрэтэр, ой ухаанда абташагүй холо байhан Марсда, Венерэдэ автомат станцинуудые эльгээлгэ хүрэтэр асари ехэ алхамууд хэгдэhэн гээшэ.

Мүнөө үедэ замбуулинаар нинидэлгэ арадай ажахын, тодорхойлон хэлэбэл, метеорологиин ба далайда тамаралгын, геологи ба хүдөө ажахын, хэлхеэ холбоон ба картографиин талаар үрнин зорилгонуудые бэелүүлэгдамтай туhалагша болонхой. Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ, бүхы орнуудаша туhада тэрэнние хэрэглэхэ тэмсэлэй түрүү зэргэдэ манай ябажа байhаниинь ехэ hайшаалгацналис оронуудтай «Интеркосмос» программые бэелүүлhэнэй ашаг буулинай Газар шадарай дайдадахоорондын экипажнуудые гаргахадоhон байна. Энэ программаар хадаhанай ёhоор, совет космонавт хамта, совет онгосо болон станцыhуужа, социалис юhэн түрэнэй бэшэлэн Франциин эрхэтэд замбуулниидээд ерэhэн байна.

Венэдэ мүнөө үнгэргэдэжэ байференцидэ зорюулагдаhан замбуулаасхоорондын выставкын совет надууд замбуулинай дайдые шэнжСССР-эй асари ехэ туйлалтануудтодо гэршэ боложо үгэнэ. Энэ кые ерэжэ хараhан ООН-ой Генсекретарь Х. Перес де Куэльярта тэмдэгтэй сэнхир хүхэ вымпел лагдаа. Тэрэ бэлэгыень абаха Х. Перес де Куэльяр иигэжэ хэлэбуулинай дайдые амгалан зорилгорэглэхэ ябадалда Советскэ Союз хоорондын үрэ ехэтэй харилсаа эли тодоор харуулна».

Энэ хадаа тон зүб хэлэгдэhэн үнЗамбуулинай дайдын амгалан сааанда ашатай туhатай байхын тэрэнэй ямаршье буу зэбсэгтэ хэдэхэгүйн тула манай орон хэлбэршууд сэхэ тэмсэл ябуулна. Замбуулдайдада харилсаатай байлга хадүүдые нэгэдүүлгэдэ, хүгжэн hалбада алба хэхэ, эб найрамдал ба байдалые бүгэдэ ниитээрээ сахихалые дэмжэхэ ёhотой гэhэн хараа Советскэ Союз баримтална.

ГУРИМШУУЛГЫЕ ХОЙЩО ТАТАНА

Үнгэрhэн неделидэ Ливанhаа hанаа зобооhон мэдээсэлнүүд хойно хойноhоо абтажал байгаа. Израилиин сэрэгэйхид Бейрудай баруун районуудые бомбодолгоёо, буудалгаяа улам шангадхаа. Тэрээнhээ гадна, дайшалхы ябуулгануудай зоные үргэдхэхые оролдон, эзэрхэг түримхэйшүүл оронойнь хойто ба зүүн зүг руу сэрэгүүдэй шэнэ подразделениүүдые ябуулаа. Нөөсэдэ байhан армиин гурбан корпус, танкова подразделени ба артиллери Ливанай газар дээрэ нэмэжэ оруулагдаа. Сэрэгэй хүсэ хэрэглэн, шажан мүргэлэй шэнжээр Ливаниие таhалжа, Тель-Авивта таатай, үгыень дууламгай правительство табиха гэhэн өөhэдынгөө хүсэл эрмэлзэлые Израилиин сионистнууд огто нюунагүй. Ливан руу сэрэгэй хүсэнүүдые нэмэжэ эльгээлгэ хадаа араб оронуудай сэрэгэй хүсэнэй бүридэлдэ оролсодог Сириин сэрэгүүдтэ эсэргүүгээр дайшалхы ябуулгаяа улам үргэдхэхэ гэhэн Тель-Авивай хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлэн харуулна.

Баруун Бейрудай хүн зоной дунда шэнэ хохидол тохёолдуулхагүйе оролдон, Палестиные сүлөөрүүлгын организациин (ООП) хүтэлбэри Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй отрядуудые Ливанhаа, араб ондоо оронуудта гаргаха асуудалда зүбшөөлөө үгэhэн байна. Бин байhан түсэбэй ёhоор, уласхоорондын зэбсэгтэ хүсэнүүд Палестинын сэрэгүүдэй бүридэлые таhалан, Ливанhаа гаргаха ябадалые хинан шалгаха ёhотой. Гэбэшье Израиль уласхоорондын хүсэнүүдэй ерэхэhээ урид Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй отрядуудые гаргаха ерилтэ табина. Ушарынь гэхэдэ, түрүүн палестинецүүдэй буу зэбсэгые хуряан абаад, hүүлээрнь Ливанhаа гаргагдажа байха үедэнь тэдэндэ шэнэ сохилто хэхэ гэhэн hанаашалга баримтална.

ИТАЛИ ПРАВИТЕЛЬСТВАГҮЙ БОЛОБ

Италида правительствын бүридэлэй талаар эзлжээтэ бэрхэшээл тохёолдобо. Республиканец Дж. Спадолиниин толгойлhон аяар табан партиин түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн правительственна кабинет тушаалhаа бууба. Юун дээрэhээ нимэ ушар тохёолдобо гээшэб гэхэдэ, депутадуудай палатада нюуса hунгалта үнгэргэджэ, финансова асуудалнуудаар правительствын хуулиин проект абтангүй hалаа. Хуулиин энэ проектые финансын министр социалист Р. Формика бэлдэhэн, бюджетнэ үлүү гаргаhые хороохо зорилгоор «экономико химгадаха» хэмжэнүүдэй нэгэ хубинь болоно гэжэ тус проект hайшаагдаhан байгаа. Гол ба ондоо зарим тэды налогуудай дээшэлүүлэгдэхэтэй ба социальна хэрэглэмжэдэ гүрэнэй гаргашын бага болгодохотой хамта нефтепромышленнигүүдэй түлэдэг налогой хэмжээе мүн лэ дээшэлүүлхээр тэрэ хараалhан байгаа. Хуулиин проектын эгээл энээхэн хуби дээрэhээ правительствын бүридэлдэ ородог христианско-демократическа, социал-демократическа ба либеральна партинуудай түлөөлэгшэд арсалдаа хэжэ мэдээ ха юм. hунгалтын hүүлээр Римэй политикада хабаатай хүнүүдэй дунда «нефтиин эзэд-баяшуул ба трестнүүдэй илалта» тухай хөөрэлдөөн гаража захалаа.

Социалис парти hунгалтын дүнгүүдээр өөртөө тобшолол хэжэ, тэрэнэй долоон министр отставкада гаража, правительствын хуби заяан шиндхэгдэhэн байна. Гэнтэ hүжэрhэн энэ кризис мүнөө үеын Италиин правительствын бүридэлдэ ородог партинуудай дунда гол шухала асуудалнуудаар хэды ехэ арсалдаа буляалдаанай бии байhаниие элирхэйлэн харуулба гээшэ.

Тохёолдоhон бэрхэшээлтэ байдалай гол асуудал гэхэдэ, табан партиин коалициин ажал ябуулгын урагшагүй - үрэ дүнгүүд болоно. Спадолиниин правительствын экономическа политикын панхаруутан hалаhые үсөөн бэшэ баримта гэршэлжэ үгэнэ. «Экономико химгадаха хэмжэнүүдынь» оло миллион итнецуудай ажабайдалые улам ройтуулжа, промышленна үйлрине нэргээхэ, валютын үнэ суналгые зогсоохо талаар юушье туйшадаагүй. Промышленностынь хөөрэжэлээ нэгэл хэмжээндээ байhан хүдөө ажахын продукци үйлдэбдоошолонхой. Хүдэлмэригүй хүнүүдэй 2 миллионhоо дээшээ гараа. Гансаа дондо жэлдэ хүдэлмэригүй хүнүүдмянгаар олошорhон байха юм.

Үрэнэйнь бюджедэй хэмhээ үлүүгаша хэтэрмэ ехэ хэмжээндэ хүрэГадаадын худалдаа наймаанай тэнэ жэлдэ хэгдэжэ байhан гаргашандондонойхиhоо 2,5 дахинаар ехэ байбагсаагдана. Үнэрhэн жэлэй түритальян лирэй үнэ сэн хоёр дахин hан байна.

Сагай ошохо бүри американ ажалдалда дүтэлжэл ябаhан, мүнөө панитан унаhан правительствын гадаадылитикын хараа шугам оронойнгоо үзэлтэй хүсэнүүдэй зүгhөө улам шашүүмжэлэгдэдэг болоhон. Спадолинкабинедэй засагай хүтэлбэри баринха үедэ Сицилиин Комизо гэжэ бангородто Баруун Европодо эгээл ехэрикан-ядерна бааза байгуулха шиндхэбэри абтаhан гээшэ.

Италиин правительствада бүрнитаалаар мүнөө тохёолдоод байhан бошээлтэ байдалые гуримшуулха гээлэхэн хэрэг бэшэ. Шэнэ правительурада экономическа, социально-полискэ ба гадаадын политикын мүнорёо бэрхэшээлтэ асуудалнууд табигдаха байна ха юм.

Вл. ЖАДАН,
Ю. ЛОПАТИН.
(ТАСС).

ХАЛУУНААР УГТАГДАА

«Лотос» гэжэ манай ансамбль Чехословакида болоhон уласхоорондын фольклорно фестивальда хабаадаад ерээ. Тэндэхи хүн зон тон халуунаар угтан абаа юм. Илангаяа РСФСР-эй габьяата артистка Т. Е. Гергесовагай табиhан «Ёохор» ехэ магтаалда ороо.

Мүнөө ансамбльнай СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ концертнэ номернуудые бэлдэнэ.

Д. РИНЧИНОВ,
ансамблиин гэшүүн.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Час бүхэн үнэтэй» гэhэн нинтэ гаршаг доро үбhэ тэжээл бэлдэхэлгэдэ зорюулhан материалнууд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Химизациин элүүриин бааза»—В. Дворкин-Самарскиин статья. «Амжалтатай ниидэгты!»—П. Казариновай статья. «Hурагшад—хонишод»—С. Убеевэй корреспонденци. «Ходол шагнал абанабди»—М. Зыковэй статья.

Гурбадахи хуудаhанда. «Ажалай дуушан»—С. Балдановай статья. Уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Патриот» — материалнуудай суглуулбари. Соносхолнууд ба мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Дж. Верди. «Травиата». Ленинградай С. М. Кировэй нэрэмжэтэ түрэнэй оперо, баледэй академическэ театрай зүжэг. 12.15 — Баримтата фильм. 12.30 — Шэнэ hонин. 15.20 — Дамжуулгын программа. 15.25 — Шэнэ hонин. 15.45 —Баримтата фильмүүд. 16.25 —«Анютина дорога» — үхибүүдтэ фильм. 17.50 — Совет композиторнуудай дуунуудые РСФСР-эй арадай артист Ренат Ибрагимов дуулаха. 18.15 — «Эрдэм ухаанай hонин».

Улаан-Удэ. 18.45 —«Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар). 19.15 — «Эдеэ хоолой программа — бүгэдэ арадай хэрэг».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Ажалай алдар солын туг баригшад. 20.20 — «Аедоницкиин дуунууд» — фильм-концерт. 21.00 —Баримтата фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Останкинадахи концертын студида уран зохёолшо Д. Гранинтай уулзалга. 00.05 —«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 —«Рядом с комиссаром» —үхибүүдтэ фильм. 14.05 — Француз хэлэн. 14.35 — «Будильник». 15.05 — «Хуули мэдэхэ гүш!» 15.50 — Ростов на Дону хотын камерна хоорой концерт. 16.20 — А. Твардовский. «Поэмэнүүд». РСФСР-эй габьяата артист В. Золотухин уншаха. 16.50 — «Шэнэ hонин».

Улаан-Удэ. 17.00 — Мультфильмнүүд. 18.00 — Соносхолнууд. 18.10 — Телеочерк.

Москва. 18.45 — «Арhан бумбэгэ» клубай шангай түлөө. 19.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Удэ. 19.45 — «Орондоо туhалнабди». 20.15 — «Константин Батюшков» — киноочерк. 20.35 — Баянист Кошелев наадаха.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 — Кабардино-Балкарай АССР-эй искусствын уран бэлигтэнэй ба уран hайханай коллективүүдэй концерт. 22.00 — «Время». 22.35 —«Истребители» — уран hайханай фильм. 00.10 — «Худөө ажахы» — киножурнал. 00.30 — Нижневартовск хотын нефтьшэдэй уран hайханай концерт. 01.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат «Динамо» (М) —«Шахтер» (2-дохи тайм). Түбэй Динамо стадионhоо дамжуулагдаха.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-88, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-96, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-63-54.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли.
Н-04461. Заказ № 169. Индекс